

Vägarbetare har inte airbag. Sänk farten.

En rapport från SEKO maj 2011.

Ny undersökning från SEKO

Fartsyndare största hotet mot vägarbetare

Sveriges trafikanter struntar i hastighetsbegränsningarna vid vägarbeten – och vägarbetarna oroar sig i allt högre utsträckning för säkerheten. Det visar en undersökning som SEKO låtit Novus Opinion genomföra.

SEKO har låtit Novus Opinion ställa ett antal frågor till 1 000 av förbundets medlemmar inom vägbranschen. Resultatet visar att landets vägarbetare lever farligt. Antalet incidenter ökar och bilisterna visar dålig hänsyn när de kör förbi vägarbeten.

Samma frågor som ställdes nu ställdes även i en undersökning för två år sedan. En jämförelse mellan svaren visar att den verklighet som var allvarlig då nu har blivit än värre. Några exempel:

- Sju av tio vägarbetare, 72 procent, oroar sig för att arbeta på vägen på grund av bristande säkerhet. Motsvarande andel 2009 var 47 procent.
- Nio av tio, 88 procent, tycker att trafikanterna tar lite eller ingen hänsyn till dem som arbetar på vägen. Motsvarande andel 2009 var 82 procent.
- Närmare fyra av tio, 37 procent, uppger att det under det senaste året har uppstått någon incident vid den egna arbetsplatsen som är relaterad till trafiken. Motsvarande andel 2009 var 26 procent.
- Bland arbetsmiljöfrågor som bör prioriteras ligger hastigheten förbi och trafiken runt vägarbeten i topp. Närmare nio av tio, 88 procent, tycker att dessa frågor är viktigast. Motsvarande andel 2009 var 67 procent.

Trafikverket tar bort utbildningskrav

Att ha vägen som sin arbetsplats är alltså uppenbart riskfyllt. För den som lägger asfalt, sätter ut skyltar eller fräser bort gammal beläggning mitt bland framrusande trafik finns många tänkbara olycksscenarier. Mot denna bakgrund anser SEKO det vara självklart att man för att få arbeta på vägen ska utbildas i säkerhet. Så sker också i dag. Trafikverket ställer som krav på vägentreprenörerna att alla som anställs ska få en säkerhetsutbildning. En uppföljning av utbildningen ska sedan ske kontinuerligt.

Nu har dock Trafikverket beslutat att ta bort kravet på säkerhetsutbildning när de upphandlar arbeten. Från och med 2012 kommer det att vara upp till entreprenörerna om de vill ge sina anställda utbildning eller ej. I praktiken kan det innebära att anställda helt utan erfarenhet av arbete på väg skickas ut i hårt belastade situationer. Det är en utveckling som SEKO ser med mycket stor oro på.

Även trafikanterna drabbade

Den höga olycksrisken vid vägarbetsplatser gäller inte bara dem som jobbar på vägen. Även trafikanterna är utsatta. Trafikverket har studerat trafikolyckor vid vägarbetsplatser mellan 2003 och 2009. Under den perioden inträffade 1 723 trafikolyckor vid olika typer av vägarbeten i Sverige. Men brister i underlaget gör att statistiken haltar – den verkliga siffran är troligtvis betydligt högre.

26 av de inrapporterade olyckorna var dödsolyckor. Antalet döda var 31.

Enligt Trafikverkets statistik är den allra vanligaste typen av olycka vid vägarbeten upphinnandeolyckor, som innebär kollision genom påkörning bakifrån. Dessa olyckor beror nästan uteslutande på att något eller några av de inblandade fordonen håller för hög hastighet.

Omledning alltid bäst

Vårdslös körning och hastighetsöverträdelser förbi vägarbetsplatser är en vardagssyn för många vägarbetare. Flera studier visar att majoriteten av trafikanterna kör för fort vid vägarbeten.

Det finns flera åtgärder man kan vidta för att få ner antalet olyckor vid vägarbeten. Den säkraste är så kallad omledning. Omledning innebär att man helt stänger av trafiken vid vägarbetsplatser och i stället leder trafiken via en alternativ väg. Detta är en metod som SEKO länge förespråkat och som också börjar bli vanligare. Men det är långt ifrån alltid som omledning är möjlig. I de fall det inte är det finns bara en väg att gå: att sänka hastigheterna.

Övervakning i form av kontroller och fartkameror har visat sig vara ett effektivt sätt att få trafikanter att hålla gällande fartbegränsningar. Tyvärr är det en möjlighet som sällan utnyttjas vid vägarbeten. Det vill SEKO se en ändring på.

För de trafikanter som trots ökad övervakning kör för fort förbi vägarbeten vill SEKO dessutom se en helt ny åtgärd: fördubblade böter.

SEKO kräver tuffare tag mot fartsyndarna

SEKO vill med den nu aktuella kampanjen ”Sänk farten” sätta fokus på säkerhetsriskerna vid vägarbeten. Förbundet ställer även följande krav:

- ▶ **Väghållaren ska alltid avleda trafiken från vägarbetsplatser vid större vägar.**
- ▶ **Utöka hastighetsövervakningen vid vägarbeten.**
- ▶ **Fördubbla böterna vid hastighetsöverträdelser vid vägarbeten.**

Fakta vägarbeten och SEKOs medlemmar

Stora väghållare är Trafikverket och Sveriges kommuner. Det finns också många små enskilda vägar. Nästan allt byggande och underhåll av vägar utförs av entreprenörer. Det finns ungefär 3 000 företag i branschen. Omkring 20 000 personer har vägen som sin arbetsplats. Största yrkesgrupper är maskinförare, asfaltbeläggare och anläggningsarbetare. De organiseras fackligt av SEKO – Facket för Service och Kommunikation.

Arbetsmiljöundersökning bland SEKO-medlemmar i trafiken

14 juni 2011

Projekt 10129 © Novus

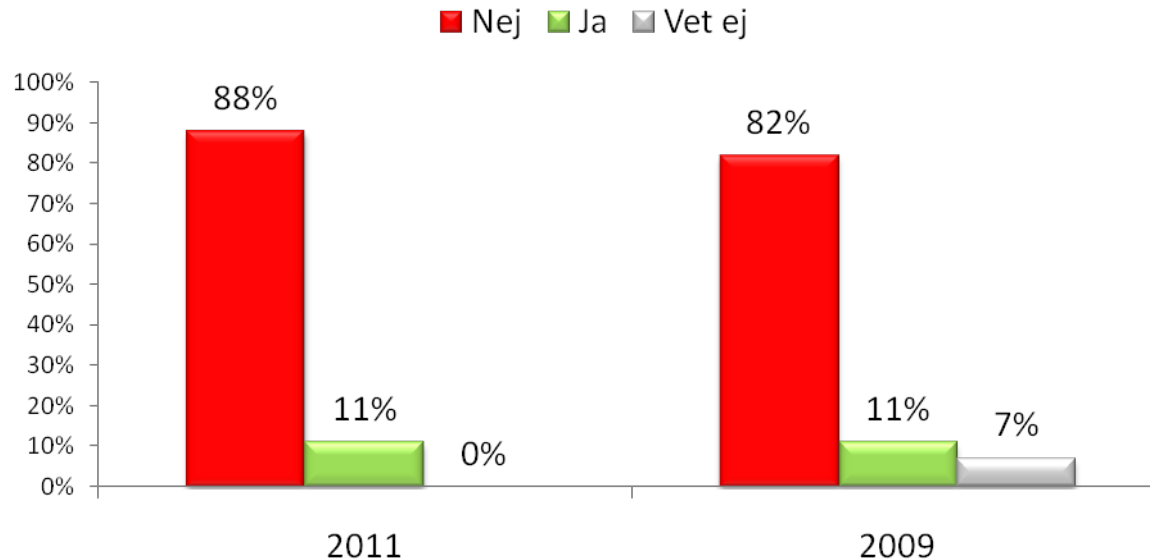
Om undersökningen

- Undersökningen genomfördes i ett urval bland SEKO:s medlemmar arbetande som vägarbetare i trafiken.
- Fältperiod: 4-23 maj 2011
- Totalt 1000 genomförda intervjuer. 600 genomfördes som telefonintervjuer och 400 genomfördes via webbintervjuer.
- En likadan studie genomfördes bland SEKO-medlemmar som är vägarbetare i maj 2009. Jämförelser görs mot den studien.
- Ansvarig fältledare på Novus: Fredrik Nilsson

Nio av tio vägarbetare tycker INTE att trafikanterna tar tillräcklig hänsyn till dem som arbetar på vägen. En ökning sedan 2009.

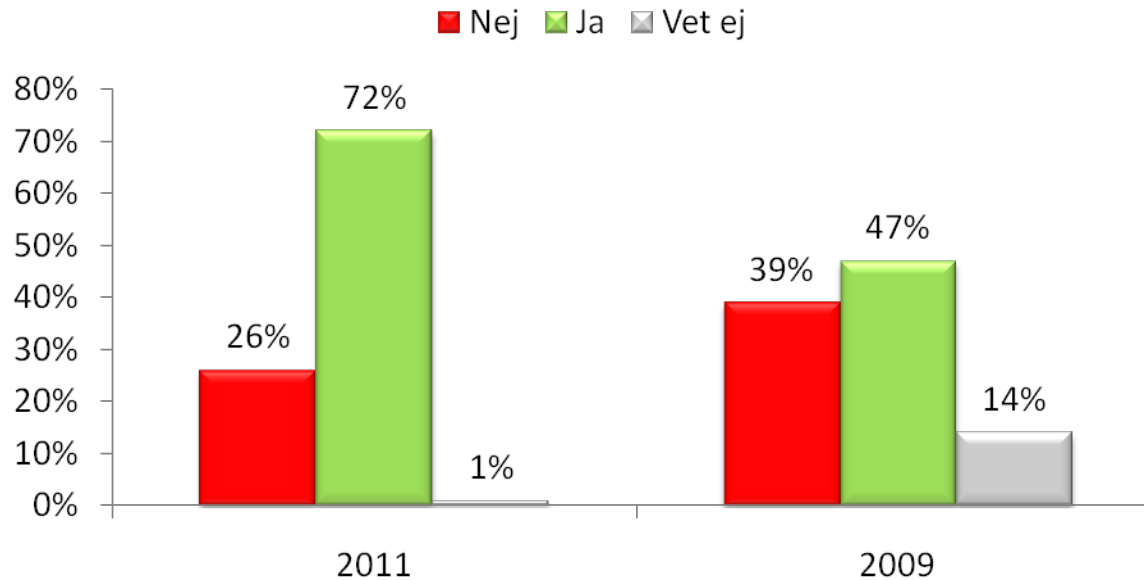
Tycker du att trafikanterna tar tillräcklig hänsyn till dem som arbetar på vägen?

**Sju av tio vägarbetare oroar sig för att arbeta på vägen pga
bristande säkerhet. En kraftig ökning av oron sedan 2009.**

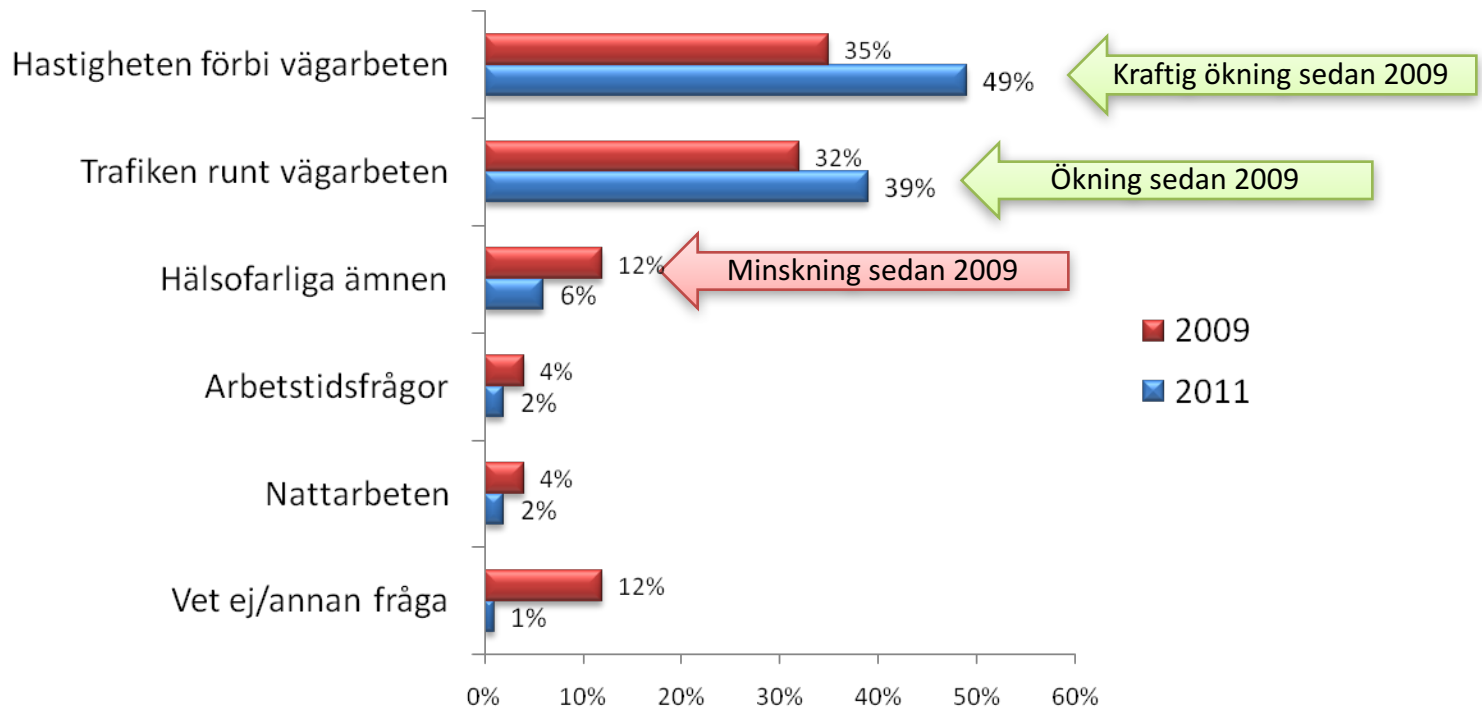
Händer det att du oroar dig för att arbeta på vägen på grund av bristande säkerhet?

Varannan vägarbetare vill prioritera arbetsmiljöproblemet "hastigheten förbi vägarbeten".

Vilken arbetsmiljöfråga tycker du att man ska prioritera att komma till rätta med i första hand?

Sammanfattning

- Vägarbetare oroar sig allt mer för säkerheten runt vägarbeten och idag är sju av tio orolig för sin egen säkerhet.
- Nio av tio vägarbetare tycker inte att trafikanterna tar tillräcklig hänsyn till vägarbetarna.
- Vägarbetarna vill själva att man kommer tillrätta med hastigheten och trafiken runt vägarbetena.